

STORTINGET

Lovvedtak 65

(2017–2018)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 318 L (2017–2018), jf. Prop. 64 L (2017–2018)

I Stortingets møte 31. mai 2018 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i universitets- og høyskoleloven (NOKUTs oppgaver, eksamen og personvern mv.)

I

I lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd skal lyde:

(1) NOKUT er *et statlig* forvaltningsorgan som er *faglig uavhengig i oppgavene nevnt i tredje og fjerde ledd.*

§ 3-9 annet og femte ledd skal lyde:

(2) Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høyere grad. *Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener.*

(5) Ved ny sensurering etter §§ 5-2 og 5-3 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve og karakteren *endres etter ny sensur av den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.*

§ 4-8 annet og femte ledd skal lyde:

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk un-

dervisning eller praksisstudier, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisstudier og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. Institusjonen skal informere *Helsedirektoratet* om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

(5) Kandidaten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen, etter sats fastsatt etter forskrift om salær fra det offentlige til advokater mv. 3. desember 1997 nr. 1441. *Finner* styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, at det er brukt lengre tid enn hva som er rimelig og nødvendig, kan salæret settes ned. Vedtak om salærnedsettelse kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 syvende ledd.

§ 4-9 tredje ledd skal lyde:

(3) Den som er dømt *eller har vedtatt forelegg* for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse

Beriktiget

må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.

§ 4-14 skal lyde:

§ 4-14 Nasjonal vitnemåls- og karakterportal

(1) Nasjonal vitnemåls- og karakterportal skal sikre sannferdig informasjon om vitnemål og karakterer og forhindre bruk av forfalskede vitnemål og karakterutskrifter. Staten ved departementet eier portalen.

(2) En persons fødselsnummer, D-nummer og informasjon som kan identifisere utdanningsinstitusjonene som i databasene sine har opplysninger om personens utdanningsresultater, innhentes automatisk til portalen, uavhengig av om portalen er tatt i bruk av den informasjonen gjelder. Vitnemål og karakterer skal kun innhentes fra utdanningsinstitusjonene når portalen er tatt i bruk av den informasjonen gjelder. Den personen informasjonen gjelder for, bestemmer hvem som skal få tilgang til informasjonen i portalen, hvilken informasjon de skal få tilgang til, og for hvilket tidsrom.

(3) Forvaltningsorganet som er ansvarlig for Vitnemålsportalen, er også behandlingsansvarlig for personopplysningene i portalen. Departementet kan gi forskrift om portalen, blant annet om hvilke opplysninger som skal registreres og hvordan opplysningene skal behandles.

Ny § 4-15 skal lyde:

§ 4-15 Innhenting og behandling av personopplysninger i studieadministrative systemer

(1) Utdanningsinstitusjonen kan behandle personopplysninger om en søker, student eller doktorgradskandidat når formålet med behandlingen er å ivareta den registrertes rettigheter, eller å oppfylle institusjonens oppgaver og plikter etter universitets- og høyskoleloven.

(2) Utdanningsinstitusjonen kan behandle opplysninger om navn, fødselsnummer, midlertidig fødselsnummer, D-nummer og karakterer fra videregående opplæring og universiteter og høyskoler hentet fra offentlige myndigheter, offentlige systemer for vitnemål, statlige, fylkeskommunale og private utdanningsinstitusjoner når dette er nødvendig for å oppfylle formålet som er nevnt i første ledd. Innhenting av opplysningene kan skje elektronisk.

(3) Utdanningsinstitusjonen kan også behandle opplysninger om helse, sosiale forhold og andre sensitive opplysninger som studenten selv har gitt institusjonen, eller har samtykket til at institusjonene skal få, når disse opplysningene er nødvendige for formål som nevnt i første ledd. Disse begrensningene i institusjonens adgang til å behandle opplysninger om helse, sosiale forhold og andre sensitive opplysninger gjelder ikke for nødvendig behandling etter §§ 4-10 og 4-12.

(4) Utdanningsinstitusjonen kan fatte vedtak ved helt eller delvis automatisert saksbehandling i sine studieadministrative systemer. Den personen som vedtaket retter

seg mot, kan kreve at vedtaket overprøves manuelt av utdanningsinstitusjonen.

(5) Utdanningsinstitusjonen kan motta og behandle studentens politiattest elektronisk i sine studieadministrative systemer på studier der det kreves at studenten skal legge frem politiattest, jf. § 4-9. Politiattest som er utstedt og signert digitalt, kan kun leveres til utdanningsinstitusjonen i digital form. Det forutsettes at studenten selv innhenter og formidler politiattesten til utdanningsinstitusjonen.

(6) Departementet kan gi forskrift om behandling og registrering av personopplysninger i studieadministrative systemer.

Ny § 4-16 skal lyde:

§ 4-16 Innhenting og behandling av personopplysninger i Samordna opptak

(1) Samordna opptak er en nasjonal samordningstjeneste for behandling av søknader om opptak til høyere utdanning. Samordna opptak, utdanningsinstitusjonene og andre organer som deltar i det samordnede opptaket kan behandle personopplysninger om en søker, når formålet er å behandle en søknad om opptak til høyere utdanning.

(2) Bestemmelsene i § 4-15 annet, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for Samordna opptak.

(3) Forvaltningsorganet som er ansvarlig for Samordna opptak er behandlingsansvarlig for personopplysningene i det samordnede opptaket. Departementet kan gi forskrift om behandling og registrering for det samordnede opptaket.

§ 5-3 skal lyde:

§ 5-3 Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse

(1) Kandidaten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse, dersom kandidaten får meddelt karakteren elektronisk og kan fremsette krav om begrunnelse på tilsvarende måte, fremsettes innen én uke fra karakteren ble kunngjort. Ved annen type kunngjøring må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Institusjonen bestemmer om sensor skal gi begrunnelsen muntlig eller skriftlig.

(3) Sensorveiledningen skal være tilgjengelig for kandidatene etter at karakterer er fastsatt.

(4) En kandidat kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksa-

mensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. *Det er individuell klagerett ved gruppeeksamen. En eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for den som har klaget.* Ved ny sensurering skal sensorene ikke få opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegivning, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra kandidaten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om kandidaten skal fremsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.

(5) Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisstudier eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått. Institusjonen kan, dersom sensurtidspunktet kunngjøres senest når forprøven avholdes, fastsette kortere klagefrist enn tre uker ved ikke bestått forprøve. Klagefristen kan ikke settes kortere enn én uke.

(6) *Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, skal utdanningsinstitusjonen foreta ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes.*

(7) *Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragrafen kan ikke påklages.*

§ 5-4 skal lyde:

§ 5-4 *Organ for internasjonalt utdannings samarbeid*

(1) *Departementet har opprettet et forvaltningsorgan som skal arbeide for å samordne og fremme internasjonalt utdannings samarbeid gjennom hele utdanningsløpet. Forvaltningsorganet er administrativt underlagt departementet.*

(2) *Enkeltvedtak om tildeling av midler som forvaltningsorganet fatter, kan påklages til det organet som har delegert vedtaksmyndigheten. Klageorganet kan ikke overprøve forvaltningsorganets skjønnsmessige vurderinger.*

(3) *Departementet kan gi forskrift om forvaltningsorganets saksbehandling, mandat, organisering og øvrige administrative forhold.*

§ 6-5 skal lyde:

§ 6-5 *Midlertidig ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger*

(1) *Dersom det til fast undervisnings- og forskerstilling ved en høyere utdanningsinstitusjon ikke har meldt seg søker som etter fastsatte vilkår eller ansettelsesmyndighetens vurdering er klart kvalifisert for fast ansettelse, og det ikke er sannsynlig at kvalifisert søker*

vil melde seg ved ny kunngjøring, kan likevel en søker ansettes for begrenset tid når:

- a) *muligheten for tidsbegrenset ansettelse er nevnt i kunngjøringen, og*
- b) *vedkommende, etter ansettelsesmyndighetens vurdering, har forutsetninger for å skaffe seg de nødvendige kvalifikasjoner i løpet av ansettelsesperioden.*

*Ansettelsesmyndigheten fastsetter ansettelsesperioden, som ikke må vare over tre år. Ansettelsesperioden kan likevel forlenges med den tid det tar å få gjennomført en forsvarlig vurdering av vedkommendes kvalifikasjoner, men ikke ut over seks måneder. Tidsrommet kan deretter ikke forlenges, og ny tidsbegrenset ansettelse av vedkommende kan heller ikke skje. Ved utløpet av ansettelsesperioden har vedkommende krav på å bli vurdert for fast ansettelse før stillingen kunngjøres på ny. *Blir arbeidstakeren ikke funnet kvalifisert til fast ansettelse, må vedkommende fratru uten oppsigelse, selv om ansettelsesperioden har vart i mer enn tre år.**

(2) *Dersom det ikke har vært mulig å få søkere som tilfredsstillt kompetansekravene for ansettelse etter første ledd, og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å foreta ansettelse, kan det foretas midlertidig ansettelse for inntil tre år i lavere stilling som vedkommende tilfredsstillt kompetansekravene til.*

(3) *Permisjoner som vedkommende har krav på etter lov eller tariffavtale, skal ikke medregnes ved beregning av ansettelsesperioden etter første og annet ledd.*

(4) *Ved statlige universiteter og høyskoler skal vikar for arbeidstaker som har permisjon for å være valgt eller åremålsansatt leder fratru stillingen uten oppsigelse når stillingens faste innehaver gjeninntre, selv om vikariatet har vart i mer enn tre år. Har vikariatet vart i mer enn tre år, skal vedkommende om mulig tilbys annen passende stilling i virksomheten. Vikaren har også fortrinnsrett til ansettelse i staten på samme vilkår som etter statsansatte-loven §§ 19 og 24. Fortrinnsrett til ansettelse i staten inntre ved fratreden og varer inntil to år etter fratreden.*

§ 7-6 annet og tredje skal lyde:

(2) *Avgjørelse om generell godkjenning etter § 3-4, godskriving og faglig godkjenning etter § 3-5, opptak av studenter etter §§ 3-6 og 3-7, rett til å gå opp til eksamen etter § 3-10, rett til utsatt eksamen etter § 4-5, annullering av eksamen eller prøve etter § 4-7, bortvisning og utestenging etter §§ 4-8 til 4-10, tvungen avslutning av doktorgradsutdanning etter § 4-13 og klage over formelle feil ved eksamen etter § 5-2, regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det samme gjelder vedtak om tilrettelegging etter § 4-3, vedtak om sensur etter § 3-9 og klage på karakterfastsetting etter § 5-3.*

(3) Universiteter og høyskoler skal regnes som offentlige organer etter likestillings- og diskrimineringsloven § 28.

Ny § 7-8 skal lyde:

§ 7-8 Rapportering til database for statistikk om høyere utdanning

(1) Personopplysninger som nevnt i annet og tredje ledd kan behandles i en database for statistikk om høyere utdanning for å legge til rette for å utarbeide statistikk, og å gjennomføre utredninger og forskning, og for departementets forvaltning og styring av høyere utdanning.

(2) For studenter ved universiteter og høyskoler kan følgende personopplysninger behandles:

- a) fødselsnummer
- b) midlertidig fødselsnummer
- c) navn
- d) statsborgerskap
- e) opplysninger knyttet til utdanning fra universiteter og høyskoler som studieprogresjon og karakterer

(3) For doktorgradskandidater og ansatte ved universiteter og høyskoler kan følgende personopplysninger behandles:

- a) fødselsnummer
- b) midlertidig fødselsnummer
- c) ID-type og ID-nummer
- d) navn
- e) statsborgerskap
- f) opplysninger knyttet til stillingsforhold og finansiering av stillingen

(4) Departementet kan pålegge universiteter og høyskoler å rapportere personopplysninger som nevnt i annet og tredje ledd til databasen for statistikk om høyere utdanning. Innhentning av opplysningene kan skje elektronisk.

(5) Personopplysningene i databasen kan utleveres og sammenstilles til forskning og utredning i samsvar med formålet i første ledd. Opplysningene kan også utleveres til andre departementer og statlige organer som etter personopplysningsloven har adgang til å behandle slike opplysninger.

(6) Departementet er behandlingsansvarlig for databasen. Departementet kan gi forskrift om behandlingen av opplysninger i databasen.

§ 8-1 annet ledd skal lyde:

(2) Styret skal ha representanter fra studenter og ansatte. Styret skal ha en sammensetning på minst fem medlemmer. Hvis styret har mer enn ti medlemmer, skal hver av gruppene studenter og ansatte ha minst to medlemmer hver. Kravene i likestillings- og diskrimineringsloven § 28, jf. § 7-6 tredje ledd, om representasjon av begge kjønn, skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets.

§ 8-4 tredje ledd skal lyde:

(3) Hvis departementet ber om det, skal nærstående til private universiteter og høyskoler gi departementet innsyn i dokumentasjon om avtaler som nevnt i første ledd.

§ 8-5 skal lyde:

§ 8-5 Tilsyn

(1) Departementet fører tilsyn med private universiteter og høyskoler.

(2) Private universiteter og høyskoler plikter å bistå under tilsynet. De skal gi opplysninger som kan ha betydning for oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av denne loven. Departementet kan kreve at institusjonen dokumenterer og redegjør for slike opplysninger, for eksempel ved å utlevere eller sammenstille regnskapsmateriale med bilag, korrespondanse og styreprotokoller. Tilsynsmyndigheten skal få adgang til de lokalene institusjonen disponerer.

(3) Tilsynsmyndigheten kan kreve at revisor og regnskapsfører utleverer opplysninger etter andre ledd uten hinder av lovbestemt eller avtalt taushetsplikt.

(4) Departementet kan gi forskrift om institusjonens plikt til å bistå under tilsynet, blant annet om hvordan opplysninger skal gis, og om adgang til institusjonens lokaler.

§ 8-6 skal lyde:

§ 8-6 Rapportering

(1) Private universiteter og høyskoler skal rapportere regnskapsinformasjon og sammenstilte data om studietilbud, studenter og personale til departementet.

(2) Private universiteter og høyskoler må gi særskilt melding til departementet ved fusjon, fisjon, salg, omforming og avvikling av virksomheten. De skal melde fra før slike endringer gjennomføres.

(3) Departementet kan gi forskrift om private institusjoners rapporteringsplikt og meldeplikt, hva rapporteringer skal inneholde og formkrav.

§ 8-7 annet ledd skal lyde:

(2) Private universiteter og høyskoler skal ha et økonomisk skille mellom de akkrediterte delene av virksomheten og de ikke-akkrediterte delene av virksomheten. Regnskapene skal kunne dokumentere at institusjonen opprettholder et slikt skille mellom delene av virksomheten.

§ 8-8 skal lyde:

§ 8-8 Pålegg om retting

Hvis departementet avdekker brudd på bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven eller i grunnlaget for tilskuddet, kan departementet pålegge institusjonen å rette dette innen en gitt frist.

§ 8-9 skal lyde:

§ 8-9 *Krav om tilbakebetaling av statstilskudd*

Hvis statstilskudd disponeres i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller grunnlaget for tilskuddet, kan departementet kreve tilskuddet tilbakebetalt. Vedtak om tilbakebetaling av statstilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 8-10 første ledd skal lyde:

(1) For å sikre at pålegg som er gitt etter § 8-8 blir fulgt, kan departementet bestemme at den pålegget retter seg mot, skal betale en tvangsmulkt til staten. Tvangsmulkten fastsettes som løpende dagsmulkt fra utløpet av fristen som er satt i pålegget, og inntil forholdet er rettet.

§ 8-11 første og annet ledd skal lyde:

(1) Hvis en institusjon overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan departementet ilegge institusjonen et overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr kan ilegges foretak selv om ingen enkeltperson har utvist skyld.

(2) Størrelsen på overtredelsesgebyret fastsettes i hvert enkelt tilfelle. Et endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 8-12 første ledd skal lyde:

(1) Hvis en institusjon ikke retter alvorlige forhold som er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, innen fristen etter § 8-8, kan departementet trekke akkrediteringen av institusjonen eller studie tilbudet tilbake.

§ 9-4 niende ledd skal lyde:

(9) Kravene i likestillings- og diskrimineringsloven § 28 om representasjon av begge kjønn skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets.

§ 10-3 femte ledd skal lyde:

(5) Direktøren er ansvarlig for at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med departementets generelle bestemmelser om økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildeling av bevilgninger. Direktøren utarbeider og legger fram for styret budsjettforslag og årsregnskap, og holder rektor løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og om andre forhold av betydning for institusjonenes virksomhet.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Tone Wilhelmsen Trøen

president

